

Wszystkie rzeki, od wielkich po najmniejsze, tworzą na powierzchniach kontynentów sieć, która niczym pajęczyna pokrywa lądy, odprowadzając wodę do oceanów, mórz lub jezior i modelując powierzchnię poprzez żłobienie dolin oraz przenoszenie albo osadzanie piasków i żwirów. Ważnym elementem hydrosfery na obszarach lądowych są także jeziora. Ich całkowity obszar to 1,8% powierzchni lądów.

Woda jest substancją niezwykłą – to jedyna ciecz nieorganiczna występująca w sposób naturalny w przyrodzie, bez której człowiek nie jest w stanie istnieć. Nie da się jej niczym zastąpić: jest potrzebna do życia, stanowi także najlepszy rozpuszczalnik, doskonały regulator klimatu oraz wygodną arterię komunikacyjną. O wyjątkowości naszego kraju, obok gór, wybrzeża, lasów, stanowią także rzeki i jeziora. Rzeki są trwałym i charakterystycznym elementem krajobrazu Polski – nad Wartą i Wisłą kształtowała się polskie państwo, powstawały grody i trakty. Płyną leniwie, dając ludziom możliwość wypoczynku i rekreacji. W dawnych czasach stanowiły także ważny element systemu obronnego. Można więc powiedzieć, że rzeka jest siłą zarazem dobroczynną i niszczącą, żywiołem i spichlerzem, granicą i drogą.

Życie jezior w skali czasu geologicznego należy uznać za krótkie. Wiele zbiorników na obszarze Pomorza i Mazur przestało już istnieć. Śladem po nich są liczne, zwłaszcza w Polsce Północnej, torfowiska. Prawdopodobnie za kilka tysięcy lat nasze jeziora całkowicie zanikną. Być może jednak później nastąpią zdarzenia geologiczne, które staną się impulsem do powstania nowych zbiorników.